

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianaee, 1661

De Ivdæis. Titvlvs II.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62953)

quis autem hoc attentare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se noverit incursum. Datum Roma apud sanctum Petrum 2. Nonas mensis Aprilis, Pontificatus nostri Anno...

CAP. II.

Omnes simoniaci cuiuscunque dignitatis aut status, sum ipso facto excommunicati: nec habent simoniaci per simoniam facte non valent, nec ipse percipiendi fructus tribuunt. Mediatores etiam simonia eadem censura ligantur, qui a solo Papa absolvuntur. Et omnes praelati sunt Romano Pontifici revelandi.

Paulus Venetus Papa II.

Quoniam detestabile scelus simoniaca pravitate tam divinorum quam factorum canonum auctoritas abhorret atque damnet: Nos considerantes quod plures poenarum gravitas, quam Dei timor acere solet a voluntate peccandi, ac summis desiderii asseclantes, ut horum pestiferum vitium non ex usu solium, sed etiam ex mentibus hominum saltem propter poenarum metum penitus evellatur: predecessorum nostrorum Romanorum Pontificum vestigiis inherentes, ac etiam omnes & singulas excommunicationis, suspensionis, privationis, & interdicti sententias, suspensionis, privationis, & interdicti sententias, & pro talibus reputatis contra simoniacos quomodolibet latis, & illos, qui cuiuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, vel preeminentie fuerint, etiam cardinalatus, patriarchali, episcopali, regali, reginali, vel alia quavis ecclesiastica seu mundana dignitate praefigant, et eorum quemlibet, tam manifestum, quam occultum, quas ipso facto eos incurtere volumus, confirmantes & innovantes Apostolica auctoritate, declaramus quod omnes illi, qui simoniace ordinati fuerint, a suorum sicut ordinum executione suspensi. b Per electiones verb, postulationes, confirmationes, provisiones, seu quavis alias dispositiones, quas simoniaca contigerit labe fieri, & quae viribus omnino careant in ecclesiis, monasteriis, dignitatibus, personaribus, officiis ecclesiasticis, & quibusvis beneficiis, aut aliquo eorum cuiquam ius nullatenus acquiratur, nec inde faciat aliquis fructus suos, sed ad illorum omnium quae percepit restitutionem sub animae suae periculo sit adstrictus. Statuentes praeterea, quod universi & singuli etiam praemissis dignitatibus praediti, qui quomodolibet dando vel recipiendo simoniam commiserint, aut quod illa fiat, mediatores extiterint, seu procuraverint, sententiam excommunicationis incurrant: a qua nisi a Romano Pontifice pro tempore existente non possint absolvi, praeterquam in mortis articulo constituti. Et ut huiusmodi labis contagio frequentius reprimatur, omnibus & singulis ecclesiasticis secularibusque personis cuiuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, in virtute sanctae obedientiae districtius injungimus, ut eos omnes, quos simoniam huiusmodi commisisse vel procurasse, aut in ea mediatore esse sciverint, Pontifici praedicto, vel cui idem Pontifex duxerit committendum, per se vel alios revelare quancumque non omitterent. Pro revelatione huiusmodi etiam si complices fuerint, non solum

a Vide extravagantes in V. incip. cum primum. s. Et ut simoniaca pravitate per quam haec constitutio irrevocabiliter observari mandatur. Et de intellectu de sententia Castorei s. tit. de consi. b Vide cap. de simonia. Et ibi plenius per canonistas extra. de simonia. adde omnino beatus Thomas 2. 2. quaest. 100. art. 2. ad quartum argumentum. c Complices criminis quandoque praesuntur. Col. ad leg. Inham majestatis. l. quisquis. in fine.

veniam a nobis, sed etiam gratiam consequenti si eorum iudicio participes tantis criminis valeant cedere. Quod si non fecerint, absolvi non valent donec praedicta revelent, & complices huiusmodi detecti a iudicio puniantur.

Nulli ergo, &c. nostrae confirmationis, innovationis, declarationis, & voluntatis infringere, &c. Datum Roma apud sanctum Petrum, anno incarnationis Domini M. CCCC. LXIV. 9. Cal. Decemb. Pontificatus nostri Anno 1. Publicata die 24. Novemb. Anno praedicti.

DE IVDEIS. TITVLVS II. CAP. I.

Christiani arma portantes ad infideles Christianos impugnant ipso facto sunt excommunicati, captivitate ferri infens, & infideliter, tam ad res, quam ad personam, & eorum bona confiscata cap. sta. quorundam. & cap. ad liberandam. extra. ord. in.

Clemens V.

MULTA a mentis amaritudine concitatus, gravisque doloris aculeus perfidit mentem nostram, intelligentes, quod renati fontis baptismatis in devium aberrantes, qui debent opprobrium illatum Domino in terram incredulitatis suae totis viribus vindicare, potius injuriaribus suis foveas, Saracenorum videlicet horribili & perfide animi: & degenerantes miserabiliter a statu fidelium, suae propriae immemores, & salutis oblit, inimici crucis Christi, contra ipsius negotium, ferrum, equos, arma, & alia veitta, necnon victualia, & mercimonia in Alexandria, & ad alia loca Saracenorum terrae Aegypti deferre praesumunt. Ex quo manifeste apparet, quod Christianos, qui ad defensionem haereticis Domini iudicem pro fide remanserint, talibus ad ipsi subsidium irerentur impugnant: propter quod fidei negotium, ibidem quodammodo nocitur deperit. Nos igitur qui ad liberandam terram ipsam operam dare intendimus (cum Dei adiutorio) efficacem, tam gravem ingressus ulterius sustinere nolentes, felices recordationis Nicol. Pap. IV. praedecess. nostr. vestigiis inherentes, praesentium tenore statumus, ut nullus arma, & quos, ferrum, lignamina, victualia, & alia quaeunque mercimonia in Alexandria, vel alia loca Saracenorum terrae Aegypti deferre, mittere, vel portare, seu de portibus eorum, ut eisdem deferantur, extrahere, vel extrahi permitteat, aut eis alius auxilium vel favorem praestare quoquo modo praesumat. Nos vero illos, qui contra huiusmodi constitutionem nostram aulio numerario venire praesumpserint eo ipso excommunicationis sententiae decernimus subiacere: a qua absolvi nequeant, nisi tantum de bonis proptis in dicta terra subsidium convertendum exsolverint, quantum ad praedictas detulerint vel miserint, aut deserint, vel de ipsorum partibus extrahi permiserint, defendendum: nec tunc etiam ab eadem (praeterquam in mortis articulo) absolvantur sententia, absque mandato sedis Apostolicae specialis. Et nihilominus, si personas eorum capi contingat, in servitium & captivam illorum esse volumus, in quorum occiderint captivum. Auctoritate insuper Apostolica statuentes, ut illi, qui contra huiusmodi statutum nostrum quomodolibet vesire praesumpserint, praeter poenas praedictas, quas ipso facto incurrant, perpetuo sint infames, & interfectibiles habentur.

a Praeter cap. sta. quorundam. & cap. ad liberandam. extra. de Indeis, vide Clem. I. ord. tit. & praesentium bulas in causa Domini 17.

... quod nec testari, nec legata eis seu relicta percipere valeant, & insuper ad successiones, tam ex testamento, quam ob intestato sint profusus & reddantur inhabiles, nec ad publica quælibet admittantur officia, & tanquam hæreses actus legitimi penitus interdici, & tanquam excommunicati, hostes quæ catholicæ fidei (postquam de ipsorum huiusmodi temeritate confiteri) dicuntur dominicis & festiis publicè nuncientur, & in futurum bona eorum omnia devolvantur.

CAP. II.

hæreses ad fidem converti non sunt in bonis molestandi, ne sint de ipsorum conditione post baptismum, quam essent ante.

Ioannes XXII.

Legum a arbitantes, & iuri consonum, fonte renatus baptismatis iudæica cæcitate dimissa ampliori fuerit aut gratis, quam antea abundare: indecens & absurdum, ut qui in perfidia abundarent, cogantur mendicare fideles: uniuersis & singulis rectoribus, & latinis officialibus comitatus Venetini, aliorumque comitatuum, & terrarum pertinentium ad Apostolicam sedem, districte precipimus & mandamus, quatenus contra huiusmodi & qui in posterum conuertentur, in possessionibus & bonis aliis, quocunque nomine censeantur, quæ in comitatibus & terris prædictis conuersione tempore obtinebant, seu etiam obtinebunt, occasione prædicta nullam molestiam inferant, nec ab aliis interuenientibus permittant: sed ipsis in his & aliis se favorabiles exhibeant, ipsos ab iniurijs & molestiis protegant & defendant: ut sic de seruitute ad libertatem se transire permittant, nec redire prætextu mendicantiæ odibilis ad diuinitiam perditionem compellantur. Nulli ergo, &c. no. no. præceptionis & mandati infringere. Datum Avinionæ. Cal. Augusti. Anno 4.

DE HÆRETICIS.

TITVLVS III.

CAP. I.

Deventem, per hoc, uod. tit. lib. 6. declarat, bona hæreticorum per hæreses usurpari vetans.

Benedictus XI. Inquisitoribus hæresis præuatis.

Ex eo, quod quædam novella constitutio super negotio hæreticæ prauitatis à bona memoriæ Bonifacio Papa octavo, prædecessore nostro, edita uocatur, quod in ipso negotio per diocesanos Episcopos, & inquisitores super eodem facto inquiri valeat communicare vel diuisim: & si diuisim processerint, teneantur sibi inuicem communicare processus: Nos contra hoc uoluimus, quando & quoties sit ista processuum communicatio faciendâ. Nos autem de fratrum nostrorum consilio intelligendo diocesanos & inquisitores nec demum diuisim procedere, cum hi & illi separatim, non quando Episcopi tantum, vel inquisitores tantum procedant: consultationi uerè breuiter respondemus, quod quando utriusque procedunt se iunctim, non debent in fine tantum, dum nihil restat agendum, nisi quod solum sententia promulgetur, communicare processus. Licet enim quibusdam potuisset uideri per nos civilem, quod sicut quando aliquis ex asitatis iuram alio debet ferre sententiam, ut puta, quando ad iudicem delegat causam, sibi sententia reservata:

saltem in principio, id est, contestatione, rursus in medio, & semel in fine quæ sunt examinata audire debet: ita & in casu præfati, ubi ex actis coram alio habitis alter profert sententiam, si alter huiusmodi illa recenset: quod fieri non potest, si eorum denegetur editio: tamen id æquitas canonum non admittit. Vnum sanè casum excipimus, si alter commodè non possit procedere, nisi alterius actus uisus. Ex hac enim causa semel tantum (us, fraudis locus non fiat) in toto negotio copia tribuatur. Verum quia à nonnulli diocesani partem partem prouentum de hæreticorum bonis inquisitionis officio deputate propter expensas, quas dum inquirunt in sepedito negotio faciunt, à uobis exigere moluntur, hoc tanquam iuri absonum (cum ordinari sint, ideoque officium tale, quod eis incumbit, propriis eos oportet explere stipendijs) fieri penitus prohibemus. Rationem autem eadem diocesani prouentum, obventionum ex inquisitionis officio à uobis, non obstante aliqua institutione, consuetudine, vel mandato contrariis, non exposcant: sed eam cameræ nostræ, vel alii, cui nos vel successores nostri Romani Pontifices mandauerimus reddendam, reddatis, quæ generaliter obseruari iubemus.

CAP. II.

Tres errores magister Ioannis de Poliacio, doctoris Parisiensis, hæretici damnantur.

Ioannes XXII.

As & electionis doctor eximius, & egregius prædicator, cuius prædicatione mundum docuit uniuersum, præsumptuosam illorum audaciam refranare sollicitus, quæ prudentiæ propriæ innitentes, in errores proprios prolabantur, non plus sapere, quam oportet sapere, sed ad sobrietatem sapere salubri doctrina suggestit: & iuxta Sapientis & eloquium: Quisquæ suæ prudentiæ modum ponat. Sanè dudum quum dilectum filium magistrum Ioannem de Poliacio, sacre Theologiæ Doctorem, certis ex causis de fratrum nostrorum consilio ad nostram præsentiam uocauissemus: fide digna relatio ad nostrum perduxit auditum, quod ipse in quibusdam articulis tangentibus poenitentiae sacramentum, non sobriè, sed perperam sapiebat, infra scriptos articulos, periculosos continentes errores, docens publicè in suis prædicationibus, & in scholis. Primò siquidem adstruens, quod confessi fratribus, habentibus licentiam generalem audiendi confessiones, teneant eadem peccata, quæ confessi fuerant, iterum confiteri proprio sacerdoti. Secundo, quod stante, Omnis utriusque sexus editio in concilio generali à Rom. Pontif. non potest facere, quod paræciani non teneantur omnia peccata sua semel in anno proprio sacerdoti confiteri, quem dicit esse paræciale curatum. Imò nec Deus possit hoc facere: quia (ut dicebat) implicat contradictionem. Tertio, quod Papa non potest dare potestatem generalem audiendi confessionem: imò nec Deus, quin confessus habenti licentiam teneatur eadem confiteri proprio sacerdoti: quem dicit esse (ut præmittitur) proprium curatum. Nos igitur scire uolentes, si suggesta nobis ueritatem haberent, articuloꝝ præmissorum copiam eidem magistro Ioanni fecimus assignari, & ad suam defensionem plenam audientiam sibi præbimus, tam in nostra & fratrum nostrorum præsentia in consistorio, quam alios coram aliquibus ex ipsis fratribus per nos ad huiusmodi officium deputatis. Verum, licet præfatus magister dictos articulos, & contenta in ipsis defendere nitetur, asserat tamen se paratum credere & tenere in præmissis & aliis, quæ tenenda & credenda esse sedes Apostolica definit. Nos igitur attendentes,

a Vide Eyerium in directorio Inquisitorum. p. 3. q. 104. 105. & seq. b Rom. 12. c Proverb. 1. & 23. d Scilicet Laurentian. sub Innoc. III. cap. 2.

